CHƯƠNG VIII. ĐỊA LÍ DÂN CƯ

Bài 19

QUY MÔ DÂN SỐ, GIA TĂNG DÂN SỐ VÀ CƠ CẤU DÂN SỐ THẾ GIỚI

NỘI DUNG BÀI HỌC

Dân số thế giới

Gia tăng dân số

I. DÂN SỐ THẾ GIỚI

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

I. DÂN SỐ THẾ GIỚI

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

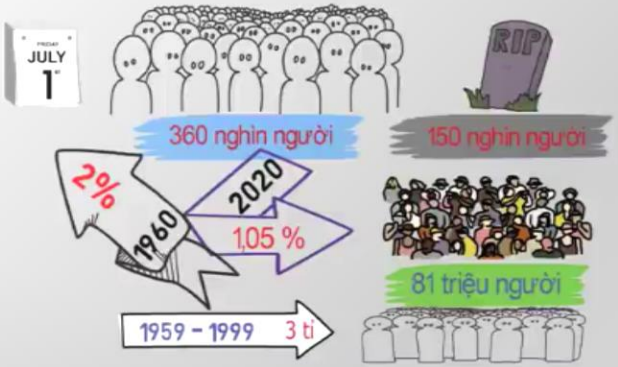

I. DÂN SỐ THẾ GIỚI

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

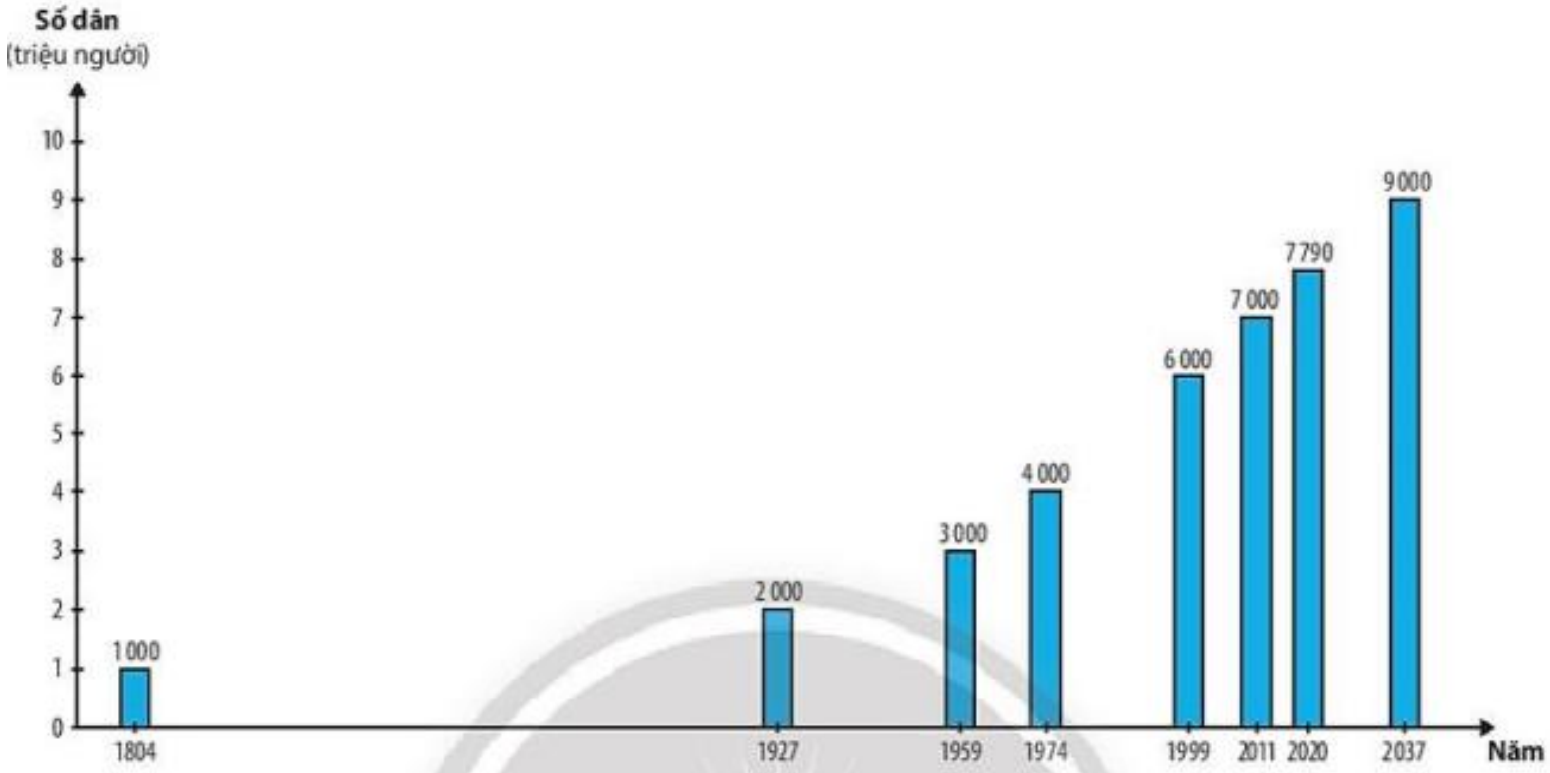

Hình 19.2. Số dân thế giới, giai đoạn1804 – 2020 và dự báo đến năm 2037

I. DÂN SỐ THẾ GIỚI

- Giữa thế kỷ XX: bùng nổ dân số
- Hiện nay: tăng chậm lại
- Các khu vực, các quốc gia, số dân biến động khác nhau (d/c)

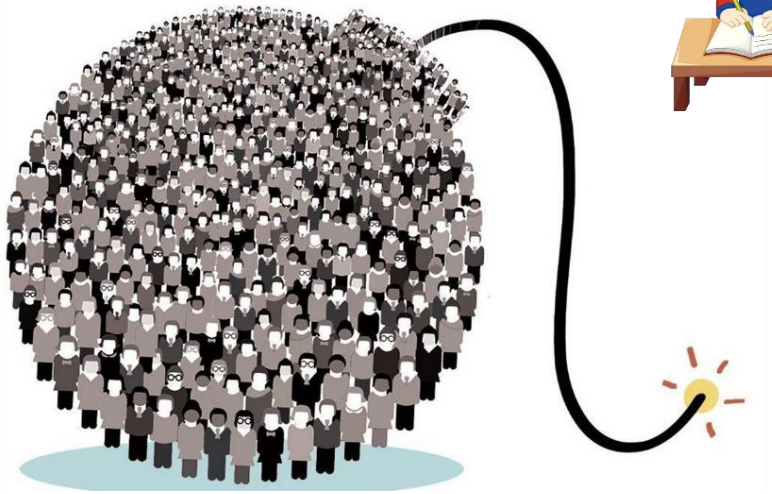

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Dân số thế giới lên tới gần 10 tỷ vào năm 2050

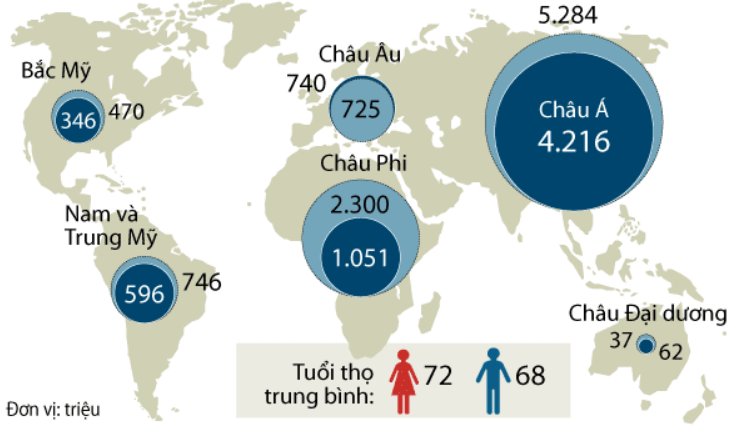

Những nước đông dân nhất

vào 2011		
1	Trung Quốc	1.331,4
2	Ấn Độ	1.171,0
3	Mỹ	306,8
4	Indonesia	243,3
5	Brazil	191,5
6	Pakistan	180,8
7	Nigeria	162,3
... 16	Đức	81,8
21	Pháp*	63,3
22	Anh	62,7

vào 2050		
1	Ấn Độ	1.692
2	Trung Quốc	1.313
3	Nigeria	433
4	Mỹ	423
5	Pakistan	314
6	Indonesia	309
... 8	Brazil	223
25	Anh	76
26	Pháp*	72
29	Đức	69

Nguồn: INED *Không tính vùng lãnh thổ ở nước ngoài

AFP Vietnam+

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Nội dung: Gia tăng dân số tự nhiên

- *Khái niệm:* là sự chênh lệch giữa tỉ suất sinh thô và tỉ suất tử thô. Đơn vị: %
- *Ví dụ:* Ở Việt Nam năm 2020: (Theo NGTK Việt Nam, năm 2021)

+ Tỉ suất sinh thô: 16.3‰
+ Tỉ suất tử thô: 6.1‰

Gia tăng dân số tự nhiên = (16.3 – 6.1)/10 =1.02%

Do dân số biến động không ngừng nên để thể hiện dân số của 1 năm, người ta lấy số dân trung bình của năm đó.
Số dân trung bình của năm = số dân giữa năm (ngày 1/7 hằng năm) hoặc trung bình cộng của số dân ngày đầu năm và số dân ngày cuối năm

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Nội dung: Gia tăng dân số cơ học

- *Khái niệm:* là sự chênh lệch giữa số người xuất cư và số người nhập cư. Đơn vị: %
- *Ví dụ:* Ở Việt Nam năm 2020: (Theo NGTK Việt Nam, năm 2020)

  + Tỉ suất xuất cư: 36.4‰
  + Tỉ suất nhập cư: 29.7‰

Gia tăng dân số cơ học = (36.4 - 29.7)/10 = 0.67%

Hiện nay, bên cạnh di cư trong nước, di cư quốc tế diễn ra ngày càng mạnh mẽ. Theo IOM, năm 1970 chỉ có 85 triệu người di cư quốc tế thì năm 2020 con số này đã leentowsi 272 triệu người.

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Nội dung: Gia tăng dân số thực tế

- *Khái niệm:* là tổng của gia tăng dân số tự nhiên và gia tăng dân số cơ học. Đơn vị: %
- *Ví dụ:* Ở Việt Nam năm 2020: (Theo NGTK Việt Nam, năm 2020)

  + Gia tăng dân số tự nhiên: 1.02%

  + Gia tăng dân số cơ học: 0.67%

Gia tăng dân số thực tế = 1.02 + 0.67 = 1.69%

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Nội dung: Các nhân tố ảnh hưởng gia tăng dân số

Nhân tố	Tác động
Tự nhiên và môi trường sống	• Góp phần tăng hoặc giảm mức nhập cư • Thiên tai, dịch bệnh làm tăng mức tử vong, mức xuất cư
Kinh tế - xã hội	• Trình độ phát triển kinh tế và mức sống ảnh hưởng đến mức sinh và xuất cư • Tập quán, tâm lí XH, cơ cấu tuổi và giới tính tác động đến mức sinh, mức tử vong • Chính sách dân số ảnh hưởng đến mức sinh, mức di cư

II. GIA TĂNG DÂN SỐ

Hậu quả của gia tăng dân số?

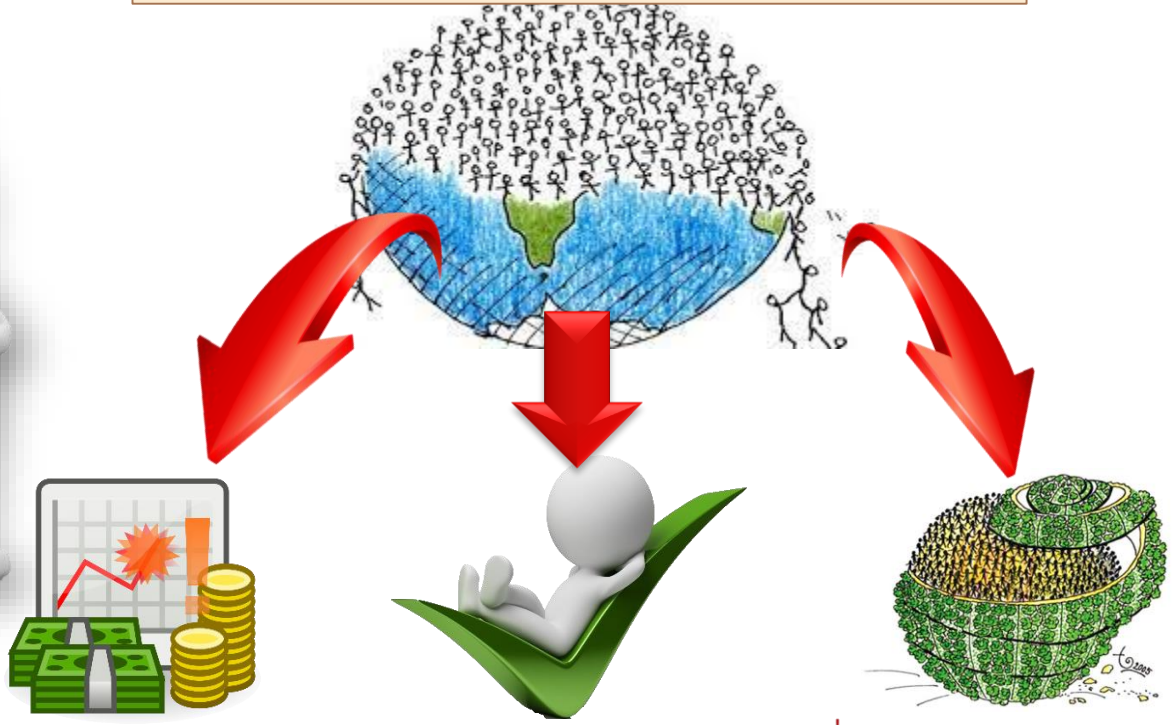

Kinh tế

Xã hội

Môi trường

LUYỆN TẬP

BÀI TẬP

Giả sử tỉ suất gia tăng dân số tự nhiên của Việt Nam là 1,1% và không thay đổi trong thời kì 2000 - 2023. Hãy trình bày cách tính và điền kết quả vào bảng số liệu dân số của Việt Nam vào bảng.

Năm	2000	2015	2020	2023
Dân số (triệu người)	?	?	97,34	?

YÊU CẦU:

- Cá nhân ghi tên vào góc trái phía trên giấy nháp
- Trò chơi "Bão tuyết"

+ B1: HS tiến hành làm bài trong 2 phút

+ B2: GV ra khẩu hiệu "Bão tuyết" và HS 2 dãy lớp ném bài tập vừa hoàn thành cho các bạn tham khảo.

+ B3: Gọi bất kỳ một HS đọc kết quả

LUYỆN TẬP

"Bão tuyết"

Áp dụng công thức: $D_n = D_0 * (1+Tg)^n$ (1) ($D_n > D_0$)

D_n: tổng số dân năm cần tính

D_0 : tổng số dân năm gốc

Tg: tỉ lệ gia tăng tự nhiên

n: số năm chênh lệch giữa năm cần tính với năm gốc.

Từ công thức (1), suy ra: $D_0 = D_n/(1+Tg)^n$

Ta có:

Năm	2000	2015	2020	2023
Dân số (triệu người)	87,3	92,2	97,34	100,6

VẬN DỤNG

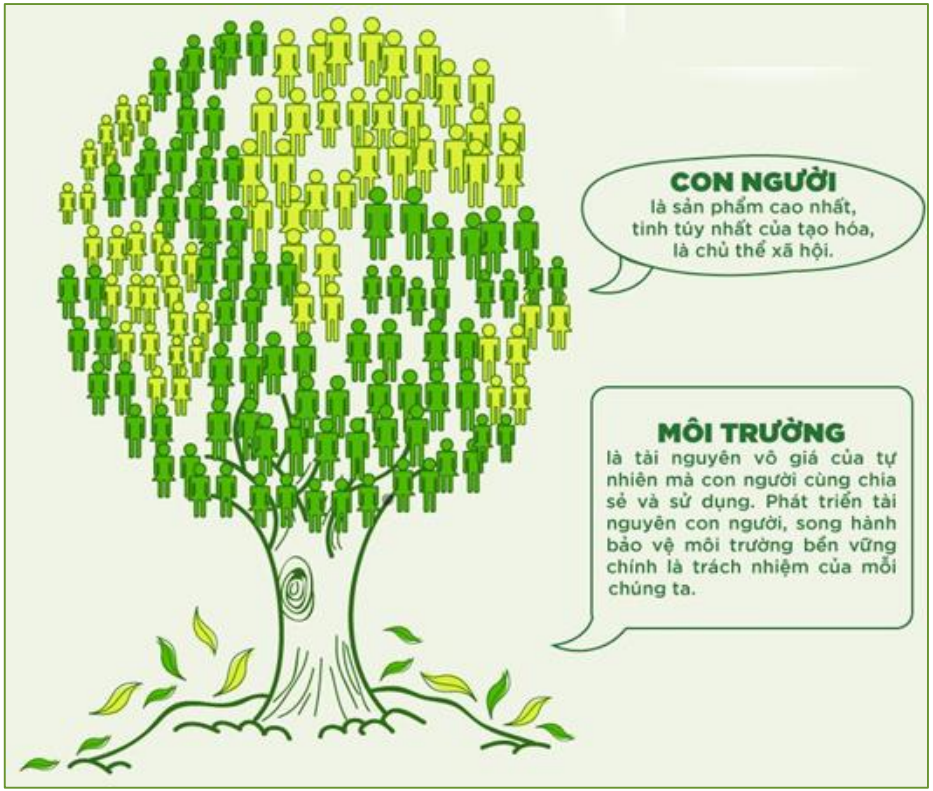

- Tự thỏa thuận lập nhóm HS theo xã, thực hiện điều tra sự biến động dân số tại địa phương mình sinh sống từ 5 năm trở lại đây và nguyên nhân của sự biến động đó.

- Chủ đề: "Sự biến động dân số xã/ấp giai đoạn 2018-2023"

- Tiêu chí:

+ Báo cáo trên giấy A4, không quá 3 trang, size 14.

+ Cấu trúc: Tiêu đề, nội dung:

1. Khái quát đặc điểm dân số xã……
2. Tình hình sự biến động dân số xã/ấp giai đoạn 2018-2023
3. Kết luận: những nhân tố ảnh hưởng và giải pháp

- Thời gian: 2 tuần.

Thank you!